

LAMBERTY, Max (eigenlijk Maximiliaan), essayist, historicus, sociaal-filosoof (Sint-Gillis-Brussel 31 december 1893).

Zoon van een Waalse vader, die handelsagent was, en voortijdig overleed. Na de dood van haar echtgenoot keerde de weduwe, Anna Maria de Raet, met haar beide zoons naar haar moeder terug, bij wie haar ongehuwde broer, Lodewijk de Raet, woonde. Deze zorgde voor de opvoeding van zijn beide neven en liet hen studeren. Hij maakte er ook twee overtuigde Vlaamsgezinden van. Max Lamberty volgde lager onderwijs aan de gemeenteschool te St.-Gillis en middelbaar onderwijs aan het Koninklijk Atheneum te Brussel (Grieks-Latijnse afdeling). Hij begon zijn universitaire studie aan de Vrije Universiteit te Brussel. Deze studie moest hij in 1914 door de oorlog echter afbreken en daarna heeft hij ze door verscheidene ongunstige omstandigheden niet terstond hervat.

In 1925 werd hij, na een examen daarvoor, ambtenaar bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. In 1929 werd hij medewerker aan het tijdschrift *Ontwikkeling*, dat onder leiding van Camille Huysmans stond. Hij publiceerde er, onder verschillende pseudoniemen, een lange reeks uitvoerige bijdragen over de V.B. Dit leidde tot een samenvattend werk, dat in 1933 te Brugge verscheen onder de titel: *Philosophie der Vlaamsche Beweging en der overige sociale stroomingen in België*. Daarin

belichtte hij, aan de hand van feiten, het aandeel van sociaal-psychologische factoren, vooral van de waarde-oordelen in de ontwikkeling van de Vlaamse gemeenschap. Vanwege het gehalte van zijn verhandelingen achtte hij een academische titel onmisbaar. Ondanks zijn taak als ambtenaar in de kamer zette hij zijn studie voort, nu aan de rijksuniversiteit te Gent, en werd er achtereenvolgens licentiaat en doctor in de sociale wetenschappen.

In 1945 werd hij hoogleraar in de algemene sociologie aan het Universitair Instituut voor de Overzeese Gebieden te Antwerpen. In 1950 was hij medeoprichter van de Stichting-Lodewijk de Raet en werd er algemeen voorzitter van. In 1956 werd hij hoogleraar aan de Koninklijke Militaire School, hoofd van de sectie sociale wetenschappen en lid van de Academieraad. In december 1963, bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, werd hij emeritus hoogleraar. In 1972 werd hem de prijs van de Orde van den Prince toegekend.

Zijn bibliografie omvat meer dan tweehonderd titels. Meer dan de helft daarvan is gewijd aan de V.B. Deze geschriften behandelen uiteenlopende gebieden, momenten en ontwikkelingsfasen van de V.B. Telkens echter staan de stellingen die hij ontwikkelde in de Philosophie der Vlaamsche Beweging op de achtergrond: de V.B. vond haar oorsprong en vindt steeds haar stuwkracht in ideeën en gevoelens, in waarde-oordelen, die samen de Vlaamsgezindheid werden genoemd en de aantrekkingskracht en meteen de wervingskracht ervan bepaalden. De misstanden waren de toestanden die in strijd waren met de aanvaarde waardenschaal. Zij werden aan de kaak gesteld aan de hand van de waardenschaal. De geschiedenis van de V.B. is de geschiedenis van het ontstaan, de groei en de overwinning in Vlaanderen van dit oriënterend perspectief dat Vlaamsgezindheid heet. Wanneer Lamberty meer algemene gebieden betreedt, stelt hij steeds met nadruk de rol van de

geestelijke factoren in het licht: als de maatschappij gered kan worden van de ondergang, dan moet het niet door de welvaart zijn, maar door een ommekeer in het rijk van de geest.

WERKEN: *Philosophie der Vlaamsche Beweging en der overige sociale stroomingen in België* (1933); - *Heerschappij en Nood der Ideeën* (1935); - *Le rôle social des idées* (1939); - *Over Vlaamsche Volkskracht*, een keuze uit de geschriften van Lodewijk de Raet, voorafgegaan door een *Inleiding* van de auteur en gevolgd door *Slotbeschouwingen* van Gaston Eyskens (1939); - *Adel der politiek* (1946); - *De Vlaamse Beweging Nu* (1948); - *Vlaanderen van het einde van de XVIIIe tot begin van de XXe eeuw. De politieke geschiedenis*, in *Geschiedenis van Vlaanderen*, VI (1949, p. 9-115); - *Vlaanderen van het einde van de XVIIIe tot het begin van de XXe eeuw. De Vlaamse beweging*, in *Geschiedenis van Vlaanderen*, VI (1949, p.119-267); - *Wat is Cultuur?* (1951); - *Lodewijk de Raet, grondlegger van een Vlaamse volkspolitiek* (1952); - *La Flandre et les Flamands dans la communauté belge*, in *Aspects de la société belge* (1958); - *Constructieve bespiegelingen over actuele cultuurproblemen*, in *De Vlaamse Gids* (september 1959); - *Wat is Westerse cultuur?* (1961); - *Roeping van het Westen* (1968); - *De Vlaamse Opstanding*, I-II (1971-'72).

CLEM DE RIDDER